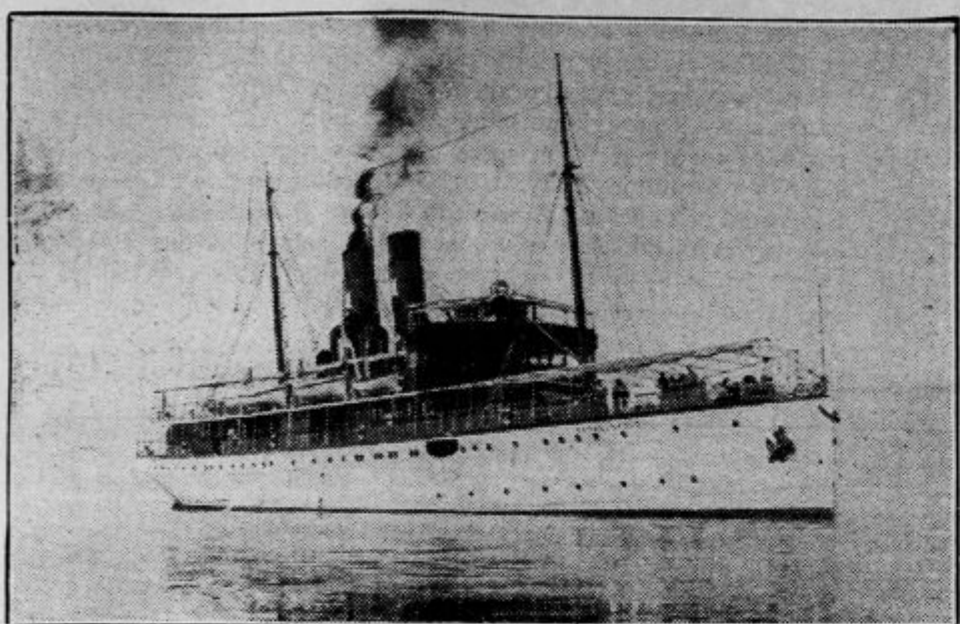
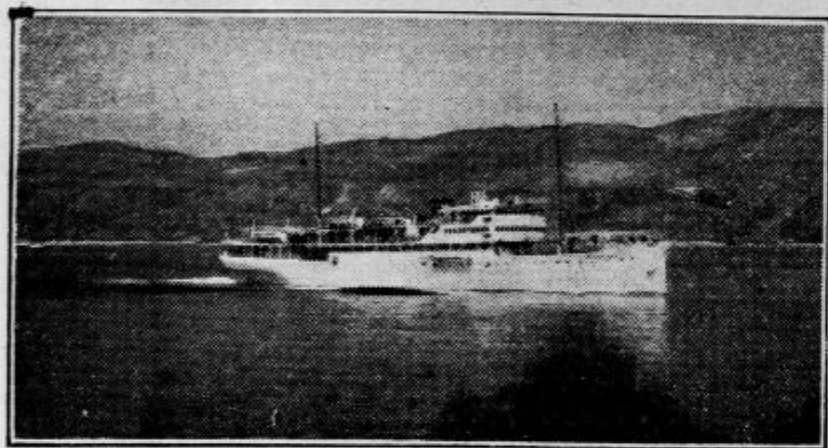

Naši kraji in ljudje

Strašna nesreča na Jadranu

Blizu Zadra je italijanska ladja »Francesco Morosini« (slika na levi) zadela v naš največji potniški parnik »Karagorgij« (gornja slika) in ga hudo poškodovala. Poročila o nesreči objavljamo na 1. strani.

Kralj na svečanostih v glavni vojni bolnici

Glavna vojna bolnica v Beogradu je imela v nedeljo celo vrsto svečanosti. V navzočnosti vojnega ministra Hadžića in številnih predstavnikov vojaških in civilnih oblastev je bil najprej odprt vojni higijenski zavod in internat za vojne sanitetne gojence. Na dvorišču se je nato ob navzočnosti kralja Aleksandra vršila glavna svečanost: odkritje kipov pokojnim prvima našima vojno - sanitetnima strokovnjakoma, bivšima načelnikoma sanitetnega oddelka v vojnem ministrstvu dr. Mihajlu Markoviću in generalu dr. Simi Karanoviću, dočim je polkovniku dr. Romanu Sandermajerju bila odkrita spominska plošča. Nadalje se je v foajju glavne vojne bolnice vršilo odkritje velike spominske plošče vsem zdravnikom, lekarnarjem in njihovim pomočnikom, skupno 238 po številu, ki so padli kot žrtve sanitetne službe v vojnah od 1912 do 1918.

Kralj Aleksander je bil ob prihodu na dvorišče, kjer je zasedel posebno ložo, burno pozdravljen, godba je zaigrala državno himno. Po cerkvenih obredih je navzoče pozdravil upravnik bolnice Sava Popović, nakar je vojni minister po lepem spominskem govoru odkril kipa in plošči. V spremstvu visokih častnikov si je naпослед Nj. Vel. kralj ogledal posamezne oddelke glavne vojne bolnice in izrazil pohvalo nad moderno ureditvijo.

Ustoličenje patrijarha Varnave

V nedeljo dopoldne se je v Peči vršilo svečano ustoličenje patrijarha Varnave. Prisostvovalo je mnogo ljudstva, številni predstavniki vojaških in civilnih oblastev, njim na čelu kraljev zastopnik brigadni general Milan Pleničar iz Prištine. Pri svečanem opravilu je patrijarhu služilo četrto arhijerejev, 12 svečenikov in 4 dijakoni. Ko so po službi božji arhijereji povedli patrijarha na prestol starih srbskih patrijarhov, je novi poglavar srbske pravoslav-

ne cerkve imel daljši programatični nagovor, v katerem je uvodoma poveljeval silno in močno ljubav, ki jo je Bog razlil na srbski narod preko njegovih vladarjev, cerkve in duhovništva. Obširno je nato patrijarh razložil zgodovino srbske patrijaršije, ki jo je car Dušan ustanovil 1345.

»Utrjujmo z vsem svojim srcem našo skupno domovino!« je nadaljeval patrijarh. »Vse vere v naši državi služijo enemu Bogu. Vsi mi arhijereji, duhovništvo in naši bratje se moramo zbrati okoli tega svetega prestola, da bomo vredni naših starih patrijarhov v duhu svetosavske cerkve. Čuvajmo, dragi bratje, svojo vero in bodimo lojalni in strpni napram drugim!«

Po končanih opravih okrog poldne se je novi patrijarh v spremljevalni kočiji odpravil na svojo rezidenco, kjer se je naposled vršil slavnostni obred, pri katerem je patrijarh prvi nazdravil kralju: »Ponosni smo lahko, ker vidimo v njem posebnost našega ponosa in energije. On vodi našo državo k napredku in ji ustvarja močne temelje!«

Pismo iz Bele Krajine

Metlika, 6. julija.

Vsesokolskega zletja v Beogradu se je udeležilo tudi Sokolstvo iz naše Bele Krajine v prav častnem številu. V največjem številu — 41 — je bilo zastopano društvo v Metliki, ki je tudi najstarejše v Beli Krajini. Poslalo je na zlet tudi tekmovalno vrsto članic in nekaj telovadskih članov ki so nastopili tudi pri prostih vajah. Častno so bila zastopana tudi društva Črnomelj, Semič, Gradac in Bojanci.

Razen tega je bil Sokol iz Metlike zastopan v tekmovalni vrsti za vseslovensko prvenstvo po svojem telovadcu br. Rajmerju, ki se je v jugoslovenski vrsti za Amsterdam plasiral na 6. mestu, a v celokupni vrsti na 13. mestu.

Pred zletom je priredil metliški Sokol lepo uspešno akademijo v proslavo Vidovega dne na grajskem vrtu. Pri akademiji je nastopila ženska in moška deca, ženski naraščaj, članice, člani z deveterico ter člani z gosti - telovadci iz Ljubljane, ki so nastopili z velikim uspehom z vajami na drogu. Vse točke so bile izvajane prav dobro, za kar so vsi telovadci želi odobranje publike, ki je v velikem številu obiskala akademijo. Pri akademiji je med posameznimi točkami igrala domača mestna godba, a telovadne točke je spremljala na

Proslava Andrejčkovega Jožeta v Krašnji

Kamniški okraj naše lepe Gorenjske ima letos naravnost sezijo kulturnih slavi, ki se vrše v znamenju odkrivanja spominskih plošč domačim pisateljem. Jedva je minil dober mesec dni odkar so odkrili spominsko ploščo Janezu Trdini v Mengšu, že je stopila na plan Krašnja, rojstni kraj Jožeta Podmiljskega.

Pripravljalni odbor, ki mu je načeloval zaloški železniški uradnik, nečak pisatelja Podlimbarskega g. Andrej Maselj, je z največjo marljivostjo pripravil pietetno proslavo vrliga krašnjanskega rojaka. S hvalevredno požrtvovalnostjo mu je šlo na roko železničarsko glasbeno društvo »Sloga« z dirigentom g. H. Svetlom. Petje in godba sta prav lepo povzdignila prijetno domače, v pravem pomenu besede ljudsko slavlje.

Ljubljanske in druge goste so sprejeli na domačjski postaji pri kamniškem vlak v nedeljo ob pol devetih zjutraj avtobusi, ki so rezali pot skozi romantično sotesko proti Črnuemu grabnu, zavetišču rokovanja čev v dobi francoske okupacije naših dežel. Bil je lep, vroč julijski dan, z meglicami nad vrhovi planin, ki so zlasti proti večeru napovedovale spremembo vremena. Izletnikov je bilo polno. A v naravi je solnce strašno pripekalo. Avtobusi so odlagali goste na cilju pri »Pavletu«, kjer so se Podmiljskovi članci zbirali do desetih dopoldne. Prišlo je več kulturnih delavcev iz Ljubljane; poleg pros. inšpektorja Westra smo opazili oba Peterlina, Petruško in Batoga in kopico drugih.

Slavnost se je pričela ob desetih dopoldne z domačo mašo, katero je služil župnik g. Brecljnik. Pevski zbor »Sloga« je zapel v cerkvi Nedvedovo »K Tebi srca povzdignimo« in ob enajstih se je tudi ljudstvo vzdignilo na noge ter v sprejeto du z godbo odkorakalo »na Konja«, kakor se pravi rebrni na levi strani cerkve, kjer stoji 10 minut od Krašnje oddaljeni dom Andrejčkovega Jožeta.

Preprosta kmečka hiša je to, ne stavba, postavljena za veke, ampak poslopje, ki je še bolj nego človek podvrženo spremembam časa. Pred vodom se razpreza latnik, ki daje prijetno senco. Hiša je lična, snažna in čista. Zdej se ji pravi »pri Gmajnarju«, njen lastnik je Janez Jeras, ki biva pod to streho šele od letošnjega Maja. Smažna. Poprej je stanoval tu 2 leti Miha Cerar, pred njim pa Franc Cerar, ki je prevzel hišo od Podmiljskovih sorodnikov. Hiša ima številko 44. Pred leti je pogorela, zdaj je prenovljena.

»Sloga« je, dospevši z gosti pred slavljenčev dom, zasvirala otvoritveno korčnico, nakar je g. Maselj v imenu pripravljalnega odbora pozdravil goste in domačje naglašajoč, da bo o slavljenčevem govoril prof. Makso Pirnat. Andrejčkov Jože, je dejal govornik, je opisoval domače kraje in ljudi, šege in navade ter kot pisatelj ohranil verno sliko naših pradedov na tej zemlji. Iz hvaležnosti mu danes odkrivamo spominsko ploščo. Ko se je zahvalil za navzočnost še odposlanca sreskega poglavarstva iz Kamnika g. dr. Orožimu in zastopniku ljubljanske občine g. Likozarju, je dal besedo slavnostnemu govorniku prof. Makso Pirnatu iz Maribora, ki je razvijal približno teze misli:

Draga slovenska družina, ljubi rojaki! Najrajši sem se pečal s preprostim ljudstvom (besede Podmiljskega). Mirno in tiho je to okolje okrog nas. Malo njiv, travov, kmečki domovi po sredi, zelenje, travniki, voda Radomlja — lep in tih svet. Kadar postane človeku tesno, stopi na Limbarsko goro, kjer se mu odpre širok razgled od Kamnika do Kranja in Ljubljane.

Doživeti starost — a kljub temu ostati mlad?
Od mladosti piti kavo Hag!

Kavo Hag točijo na željo v dobrih hotelih in kavarnah

glasovirju sestra Vida Barletova

Po kratkem oddihu se je začel Sokol pripravljati za javen telovadni nastop, ki se vrši običajno vsako leto 15. avgusta kjer bodo telovadci podali obračun svojega dela.

Kakor smo nedavno javili, smo imeli nov požar na sejnem, v torek 24. pr. m., pri čemer je zgorelo vse našemu dobremu gospodarju in mestnemu godbeniku g. Jožetu Orliču. Pri telefonskem poročilu je bil pomotoma priobčen priimek Bračič meto g. Josipa Bračiča, posestnika in gostilničarja, kateremu je zgorel pod. Nevarnost je bila tudi za sosedno poslopje, ki je last g. Ivana Mežnaršiča, a ne Lenarčiča, kakor je bilo pomotoma tiskano. — Na inicijativu kapelnika mestne godbe g. Drobničarja ter svetovalec gg. Kopiniča in Rajmerja se je izvršila zbirka prostovoljnih prispevkov, da priskočijo hitro na pomoč nesrečnemu in dobro znanemu godbeniku, ki je tako rekoč v par trenutkih prišel ob streho, živež, obleko, poljsko orodje, sploh ob vse. Tudi tokrat so pokazali metliški meščani svoje odprto srce za nesrečnega.

V slavnostnem trenutku odkritja so zapeli pevci pod vodstvom g. Svetla »Ti, ki si nas ustvaril ko listja in trave«. Nato je izpregovoril dr. Valentin Rožič v imenu ljubljanske »Probuče«, ki zbira sedaj, kakor je zbiral svojčas Andrejčkov Jože snovi med ljudstvom, narodne starine. Govorniški spored je zaključila mogočna himna »Buči, buči morje adrijansko«. Gospod Maselj je se prečital dve brzojavki. Prvo je poslala Slovenska Matica in se glasi: »V imenu Slovenske Matice pozdravljam udeležence, ki hvaležno časte spomin domačega pisatelja. Dr. Lončar.« — Druga je prišla iz Maribora in slove: »Slava Jožetu, spomin njegovi slaveči častici in vsi njegovi rojaki iz prelepe doline pod Limbarsko Jožef Kostanjevec.« Godba »Sloga« je intonirala državno himno, potem — bilo je točno dvanaest — pa so se ljudje razhajali.

Ob treh popoldne se je vršila v senci sadnega drevja živahna ljudstva veselica, ki je trajala do večera. Sodeloval je tudi domačjski Sokol s prostimi in orodnimi vajami. Največji aplavz je žele naraščaj pri vajah z obroči in pri ranjanju. Prireditelj se je v moralnem pogledu prav lepo obnesla in upamo, da gmotna stran prav nič ne zastaja za moralno. Prevoznika služba domaćih avtobusnih podjetij pa naj bi ob takih priložnostih malo pobudneje delovala. Prišla bi nedvomno na svoj račun.

Trije obupanci

Ljubljana, 7. julija.

Okrog poldneva se je pripetil na desnem bregu Ljubljanice pri Štepanji vasi nenavaden poskus samomora, ki je izzval v vzhodnem delu mesta in meščanskem predmestju razumljivo senzacijo.

Malo pred poldnevom se je pojavil na bregu Ljubljanice srednje star moški precej visoke rasti. Bili so nekateri, ki so ga opazovali ter videli, da je neznanec hudo zamišljen. Krenil je nekajkrat ob bregu vode nazaj proti Štepanji vasi, a se je vrnil zopet nazaj ter slednjič zavil naprej po stezi ob bregu, kjer se je ustavil nasproti znane gostilne »Pri 7.«, ki stoji na nasprotni strani vode. Tam je postaval nekaj časa, nato se je nenadoma spustil po bregu nizdol in držeč v roki neko stvar skočil oblečen v vodo. Hip nato so neki ljudje na cesti začuli slaboten pok, nakar je čudaki mož v vodi padel in ga je zagrnjila voda.

Najnatanečje je opazoval neznančev početje gostilničar g. Černe, ki je takoj prihitel od svoje gostilne do brega Ljubljanice in sezuvši čevlje politel do nesrečnega, okrog katerega je rdečela voda. G. Černe je takoj dvignil moškega iz vode ter ga zanesel na breg. Tam se je zbrala medtem že velika množica ljudi, ki so živalno razpravljali o zagonetnem primeru samomora.

O zadevi je bila takoj na to obveščena štepanjska orožniška postaja ter vodmatska stražnica.

Iz vodmatske stražnice so nemudoma telefonirali po rešilni voz, kajti neznanec je bil, dasi s prestreljeno glavo še vedno živ. Reševalni avto je bil na mestu že po par minutah in odpeljal nesrečnega v splošno bolnico.

Iz dokumentov, ki jih je imel neznanec pri sebi, so ugotovili, da gre za 46. letnega lesnega podjetnika in lastnika mlina v Logatcu g. Antona G. Aktivko, ki jo je pustil G. na bregu Ljubljanice, so vzeli orožniki s seboj, prav tako tudi revolver, ki je ležal v vodi.

Kaj je privedlo moža do obupnega koraka, še ni povsem jasno. Svoje dejanje je izvršil najbrž v popolni duševni zmedenosti. Stanje nesrečnega Antona G. ki leži v bolnici v globoki nezavesti, je skrajno obupno. Kroglja je udarila v glavo od leve strani in izstopila nad desnim sencem.

V Tomačevem je skočila v petek zvečer v Savo 26-letna posestnikova hčerka Franciška Kajzerjeva iz Tomačevega. Truplo nesrečnega dekleta so potegnili iz vode v soboto pri Radomljah. Nesrečnica je obupala zaradi klevetanja nekih ljudi. Postala je zamišljena ter vsa zbegana. V petek zvečer se je oglasila pod oknom še pri svoji sestri v Tomačevem ter ji dejala: »Tako sem žalostna, kar v vodo grem.« Sestra je odhitela vsa v skrbih iz hiše za njo, vendar je ni več našla. Kar je mladenka namerala, je res tudi izvršila. Truplo nesrečne žrtve hudih jezikov so prepeljali v soboto domov, nakar so jo pokopali v nedeljo na pokopališču pri sv. Križu.

V Gruberjev kanal je skočila v nedeljo zvečer tudi soproga pekovskega pomočnika Kristina U. K sreči pa na dotičnem mestu, blizu železniškega mostu na dolenski železnici voda ni bila pregloboka in je ženo hitro spravil iz vode njen mož, v čigar družbi je bila. Kristina je hotela v smrt zaradi družinskih razmer.

Poln želodec, naredna vrenja v debelim črevesu, odeblost jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane, oči, pljuča in srce. Zdravniška mnenja navajajo uprav presejane rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, z »Franz Josefovo« vodo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Prihranite si bivanje v zdravilišču!

Ako trpite na protinskih in revmatičnih bolečinah, znakov arterioskleroze (poapneja žil), če se Vas polasta nespečnost, sumenje v ušesih in omotičnost, potem uporabite **RADIOSCLERIN KURO**. Zdravniško priporočeno, prosto prodajne, radiodijum vsebujoče **RADIOSCLERIN TABLETE** pospešujejo obtok krvi v žilah odvod-

nicah in utripalnicah, s čimer se odvrnejo vsi pojavi starosti in ostane delavna moč nezmanjšana. — Vsebinna radija uradno ugotovljena. — Dobiva se v vseh lekarnah. Zaloga in pošlila: Drogerija na veliko »EMBECKUS«, Beograd, Zrinjskega 37. — Prospekte gratis in franko. 162

Danes ob 9. uri zvečer slavnostna premiera!

ITA RINA v češkem zvočnem filmu

Obešenjakova Tonika

Pretrsljiva usoda blodnice, ki je olajšala zadnjo noč na smrt obsojenemu!

Elitni Kino Matica
Telefon 2124.

Predprodaja vstopnic od 10. dopoldne. Vse telefonično rezervirane vstopnice je treba dvigniti do 8. ure zvečer.

